

การแสดงเดี่ยวเปียโน โดย จิตศิริะ พันธุ์โยธี
A PIANO RECITAL BY JITSIRA PANTHUYOTHEE
จิตศิริะ พันธุ์โยธี*
ธงสรวง อิศรางกูร ณ อยุธยา**

บทคัดย่อ

การแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงด้านการบรรเลงเปียโน โดยผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก บทประพันธ์สำหรับการแสดงในครั้งนี้คัดเลือกมาจากยุคสมัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้แสดงจะได้ศึกษาประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ การตีความบทประพันธ์ การฝึกซ้อม การถ่ายทอดอารมณ์ และพัฒนาทักษะในการบรรเลง

ในการแสดงครั้งนี้ผู้แสดงได้ทำการคัดเลือกบทประพันธ์ทั้งหมด 5 บท ดังนี้ (1) Toccata in F sharp minor, BWV 910 ประพันธ์โดย Johann Sebastian Bach (2) Piano Sonata in E flat Major Op.31 No.3 ประพันธ์โดย Ludwig van Beethoven (3) Fairy Tale in B flat minor Op.20 No.1 ประพันธ์โดย Nikolai Medtner (4) Fairy Tale in B minor Op.20 No.2 ประพันธ์โดย Nikolai Medtner (5) Piano Sonata in C minor Op.29 ประพันธ์โดย Sergei Prokofiev

การแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2559 เวลา 18.00 น. ณ ห้องแสดงดนตรีธงสรวง โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 2 ช่วง ใช้เวลาในการแสดงทั้งหมด 1 ชั่วโมง 15 นาที รวมพักครึ่งการแสดง

คำสำคัญ: การแสดงเดี่ยวเปียโน / จิตศิริะ พันธุ์โยธี

Abstract

The purpose of this Piano Recital was a development of piano performance abilities. The performer has selected the classical music pieces under the international standard of repertoire in graduated studies. Therefore, the pieces from this recital are from various periods in classical music history. Furthermore, the performer will have a chance to study a history of music, form and analysis, musical interpretation, practice, musical expression and performing development.

The program of this recital consists of 5 classical pieces, as follows: (1) Toccata in F sharp minor, BWV 910 by Johann Sebastian Bach (2) Piano Sonata in E flat Major Op.31 No.3 by Ludwig van Beethoven (3) Fairy Tale in B flat minor Op.20 No.1 by Nikolai Medtner (4) Fairy Tale in B minor Op.20 No.2 by Nikolai Medtner (5) Piano Sonata in C minor Op.29 by Sergei Prokofiev

The Piano Recital took place on Wednesday 23rd March, 2016 at 6:00 p.m. at Tongsuang's Piano Recital Hal. The total duration of the performance is about 1 hour 15 minutes with an interval included

KEYWORDS: A Piano Recital / Jitsira Panthuyothee

* นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, korawij@gmail.com

** รองศาสตราจารย์, สาขาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, tongisra@bkk3.loinfo.co.th

บทนำ

การแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงด้านการบรรเลงเปียโน โดยผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก บทประพันธ์สำหรับการแสดงในครั้งนี้คัดเลือกมาจากยุคสมัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้แสดงจะได้ศึกษา ประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ การตีความบทประพันธ์ การฝึกซ้อม การถ่ายทอดอารมณ์ และพัฒนาทักษะในการบรรเลง

วัตถุประสงค์

ผู้แสดงมีวัตถุประสงค์หลักในการแสดง ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการวิเคราะห์และตีความบทเพลงต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาและฝึกฝนเทคนิคในการบรรเลงบทเพลงในยุคที่แตกต่างกัน
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของการแสดงต่อหน้าสาธารณชน
4. เพื่อศึกษาการจัดการและการเตรียมพร้อมของการแสดง
5. เพื่อเผยแพร่บทเพลงคลาสสิกให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในงานดนตรีประเภทนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. คัดเลือกบทเพลงที่จะใช้ในการแสดงและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติและวิเคราะห์บทเพลงที่จะแสดง
3. เรียนบทเพลงที่จะแสดงกับรองศาสตราจารย์ธงสรอง อิศรางกูร ณ อยุธยา
4. แบ่งเวลาในการฝึกซ้อมบทเพลงให้เหมาะสม
5. กำหนดวัน เวลา และสถานที่แสดง
6. ทำสูจิบัตรสำหรับการแสดง
7. เตรียมช่วงบันทึกภาพและเสียง
8. ฝึกซ้อมการแสดงเสมือนจริงพร้อมทั้งแต่งกายด้วยชุดแสดงจริง
9. วิเคราะห์ผลการวิจัยและสรุปผลเป็นรูปเล่ม

ผลการวิจัย

ผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงที่นำมาแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้ทั้งหมด 5 บทเพลง โดยพิจารณาจากเทคนิคในการบรรเลง การตีความบทเพลงและการวิเคราะห์ เพื่อให้มีระดับที่เหมาะสมต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและเหมาะสมต่อความสามารถของผู้บรรเลง การแสดงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกบรรเลง 2 บทเพลง ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 33 นาที พักครึ่งการแสดง 15 นาที และช่วงที่สองบรรเลง 3 บทเพลง ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 27 นาที รวมเวลาที่ใช้แสดงทั้งหมดประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาทีรายการแสดงประกอบด้วยบทประพันธ์ ดังต่อไปนี้

1. Toccata in F sharp minor BWV 910 ประพันธ์โดย Johann Sebastian Bach บทประพันธ์จากยุคบาโรค ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 13 นาที

2. Sonata in E flat Major Op. 31 No. 3 ประพันธ์โดย Ludwig van Beethoven บทประพันธ์จากยุคคลาสสิก ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 20 นาที

หลังจบเพลงที่ 2 มีการพักการแสดง 15 นาที

3. Fairy Tale in B flat minor Op. 20 No. 1 ประพันธ์โดย Nikolai Medtner บทประพันธ์จากยุคโรแมนติก ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 3 นาที
4. Fairy Tale in B minor Op. 20 No. 2 ประพันธ์โดย Nikolai Medtner บทประพันธ์จากยุคโรแมนติก ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 4 นาที
5. Sonata in C minor Op. 29 ประพันธ์โดย Sergei Prokofiev บทประพันธ์จากยุคศตวรรษที่ยี่สิบ ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 20 นาที

ผลสรุปการดำเนินการวิเคราะห์

การแสดงเดี่ยวเปียโนนี้ ผู้แสดงได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ของบทประพันธ์ การวิเคราะห์บทประพันธ์ เพื่อนำมาสนับสนุนการตีความบทประพันธ์ที่จะนำมาแสดง นอกจากนี้การบรรเลงบทประพันธ์ในแต่ละยุค จะมีความความแตกต่างในด้านของเทคนิคในการบรรเลง จึงทำให้ผู้แสดงต้องพัฒนาทักษะในด้านการบรรเลง เพื่อให้ผู้บรรเลงจะทำการแสดงได้เหมาะสมกับบทประพันธ์ในยุคนั้น ๆ

นอกจากผู้แสดงจะได้รับความรู้ในด้านการแสดงดนตรีแล้ว ผู้แสดงยังได้เรียนรู้ระบบการจัดการทั้งด้านการติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อเรื่องอาคารและสถานที่ในการแสดง การทำสูจิบัตร และการทำโปสเตอร์

เหนือสิ่งอื่นใดการฝึกซ้อมอย่างมีวินัย เป็นกุญแจหลักในความสำเร็จของการแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้ เนื่องจากผู้แสดงต้องทำการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและถูกวิธี เพื่อพัฒนาทักษะในด้านของการแสดงและด้านเทคนิคในการบรรเลง ถ้าผู้แสดงไม่ทำการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ การแสดงจะมีความไม่ราบรื่นและอาจทำให้การเดี่ยวเปียโนครั้งนี้ไม่ประสบความสำเร็จ

บทวิเคราะห์งานประพันธ์ Fairy Tales Op.20 โดย Nikolai Medtner

ประวัติของ Nikolai Medtner

Nikolai Karlovich Medtner เกิดเมื่อวันที่ 5 มกราคม ค.ศ. 1880 ที่เมือง Moscow ประเทศรัสเซีย Medtner เริ่มเรียนเปียโนกับมารดาตั้งแต่อายุ 6 ปีจนถึงอายุ 10 ปี หลังจากนั้นเขาได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่ Moscow Conservatory และสำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ในขณะที่เขามีอายุ 20 ปี

Medtner ได้ศึกษาเปียโนกับนักเปียโนที่มีชื่อเสียงหลายคน เช่น P.Pabst (ลูกศิษย์ของ F. Liszt) W. Sapellnikoff และ V. Safonov และได้ศึกษาวิชาการประพันธ์กับ S. Taneyev นอกจากนี้เขายังเคยได้รับรางวัลจากการแข่งขัน 3rd International Anton Rubinstein Competition ณ กรุง Vienna ประเทศออสเตรีย ในปี ค.ศ. 1900 และได้รับโอกาสจาก Safonov ในการเดินทางไปแสดงในเมืองต่าง ๆ ในยุโรป อย่างไรก็ตาม Medtner ได้ปฏิเสธข้อเสนอนั้น เนื่องจากเขาต้องการที่จะมุ่งไปที่การประพันธ์เพลงมากกว่าการแสดง นอกจากนี้เขายังได้รับการสนับสนุนความคิดนี้จากอาจารย์ผู้สอนการประพันธ์ของเขาเอง ซึ่งก็คือ Taneyev

ผู้ที่มีความสำคัญอีกท่านในชีวิตของ Medtner คือ S. Rachmaninoff นักประพันธ์และนักเปียโนที่มีชื่อเสียงอย่างมากในยุคนั้น Medtner จะกล่าวชื่นชมผลงานการประพันธ์ต่าง ๆ ของ Rachmaninoff ผ่านทางจดหมายและการบันทึกต่าง ๆ นอกจากนี้ Medtner ยังได้มอบบทประพันธ์ Piano Concerto No.2 in C minor, Op. 50 และ Piano Sonata Op. 25 No.2 “Night Wind” ให้กับ Rachmaninoff อีกด้วย

Rachmaninoff ได้ตอบแทนการชื่นชมของ Medtner ด้วยการนำผลงานการประพันธ์ของ Medtner ไปแสดงในการเดี่ยวเปียโนของเขาเรื่อย ๆ อาทิเช่น Fairy tales Op. 20, 26 และ 51 หรือจะเป็น Sonata Op. 25 No. 2 นอกจากนี้เขายังได้ประพันธ์ Piano Concerto No. 4 in G Minor, Op. 40 มอบให้กับ Medtner อีกด้วย

Medtner ได้ลี้ภัยจากประเทศรัสเซียในปี ค.ศ. 1921 หลังจากเกิดการปฏิวัติของประเทศรัสเซียในปี ค.ศ. 1917 Medtner ได้เดินทางไปแสดงเดี่ยวเปียโนในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส และอื่น ๆ นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 1924-1925 Medtner ได้เดินทางไปแสดงเปียโนในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้รับการช่วยเหลือในการจัดการแสดงโดย Rachmaninoff ในการเดินทางไปทางไปเปิดการแสดงในครั้งนั้น Medtner ได้แสดงคอนเสิร์ตและแสดงเดี่ยวเปียโน (Piano Recital) รวมทั้งสิ้น 17 ครั้ง และได้ร่วมแสดงกับวงออร์เคสตรา วาทยกรที่มีชื่อเสียงเช่น The Philadelphia Orchestra ควบคุมการบรรเลงโดย L. Stokowski และ The Chicago Symphony Orchestra ควบคุมการบรรเลงโดย F. Stock

Medtner ได้กลับไปแสดงเดี่ยวเปียโนที่ประเทศรัสเซียอีกครั้งในปี ค.ศ. 1927 ซึ่งครั้งนี้เขาได้บรรเลงบทประพันธ์ของเขาเองทั้งสิ้น 13 บท และเป็นครั้งสุดท้ายที่เขาได้กลับไปแสดงที่ประเทศรัสเซียหลังจากนั้น Medtner ได้กลับไปเดินทางเปิดการแสดงอีกครั้งที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดาในปี ค.ศ. 1929-1930

Medtner ได้ย้ายที่อยู่ ไปที่ประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. 1935 และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประพันธ์บทเพลงต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม เขายังได้เปิดการแสดงบ้างเป็นครั้งคราว ในปี ค.ศ. 1942 Medtner ประสบปัญหาด้านหัวใจแต่หลังจากพักฟื้นแล้ว Medtner จึงได้กลับมาประพันธ์ Piano Concerto No.3 จนสำเร็จเพื่อมอบให้มหาราชาแห่งเมือง Mysore ประเทศอินเดียซึ่งเป็นผู้ก่อตั้ง Medtner Society และได้นำไปแสดงในปี ค.ศ. 1944 ที่ The Royal Albert Hall โดยทำการเดี่ยวเปียโนด้วยตัวเขาเอง

Medtner ได้วางแผนที่จะกลับไปเปิดการแสดงอีกครั้งที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1946 แต่ก็ได้ล้มเลิกแผนการไปเนื่องจากมหาราชาแห่งเมือง Mysore ยื่นข้อเสนอให้ทำการบันทึกแผ่นเสียงบทประพันธ์ต่าง ๆ ของเขาเอง Medtner ได้ทำการบันทึกแผ่นเสียงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเสียชีวิตเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1951

ผลงานส่วนใหญ่ของ Medtner นั้นจะเน้นไปที่บทประพันธ์สำหรับเดี่ยวเปียโน ประกอบไปด้วยบทประพันธ์ประเภทโซนาตาทั้งสิ้น 14 บท Skazki หรือ Fairy Tales ทั้งสิ้น 38 บท และยังมีบทประพันธ์สั้น ๆ สำหรับการเดี่ยวเปียโนอีกมากมาย นอกจากนี้เขายังประพันธ์เปียโนคอนแชร์โตทั้งสิ้น 3 บท โซนาตาสำหรับไวโอลินและเปียโน 3 บท เปียโน ควินเต็ต 1 บท และบทเพลงร้องอีก 108 บทผลงานการประพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงที่สุดคือ Fairy Tale

ลักษณะบทประพันธ์และบทวิเคราะห์เพลง

Fairy Tales หรือ Skazki ในภาษารัสเซียจัดเป็นบทประพันธ์ประเภท Character Pieces หรือบทประพันธ์ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ลักษณะเด่นของบทประพันธ์จะมีความยาวไม่มากนัก แต่มีท่วงทำนองและความสวยงามเทียบเท่ากับบทประพันธ์ประเภทอื่น ๆ ที่มีความใหญ่กว่า บทประพันธ์ประเภทนี้เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เช่น Prelude, Impromptu, Mazurka, Polonaise ประพันธ์โดย F. Chopin และ Rhapsody, Ballade, Intermezzo ประพันธ์โดย J. Brahms แต่บทประพันธ์ที่ใกล้เคียงกับ Fairy Tales มากที่สุดคือ Song without Words ประพันธ์โดย Felix Mendelssohn ซึ่งมีลักษณะของการพำพรรณนาคลายการเล่าเรื่องผสมผสานกับการที่มีท่วงทำนองหลักคล้ายการขับร้อง

Fairy Tales เป็นบทประพันธ์แบบเล่าเรื่องราวคล้ายกับการเล่านิทานในตำนาน โดยมีเทคนิคในการประพันธ์ส่วนใหญ่แบบ Homophony โดยที่ท่วงทำนองหลักเลียนแบบเสียงของการเล่าเรื่องราวในบางบทประพันธ์มีใช้เครื่องหมายหยุดหายใจ (') คล้ายกับบทประพันธ์ประเภทขับร้อง และมีการใช้เสียงประสานต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเล่าเรื่องราว

มี Fairy Tales เพียง 9 บทจาก 38 บทเท่านั้นที่ผู้ประพันธ์ได้เขียนชื่อกำกับไว้ ได้แก่ Fairy Tales Op. 14 No. 1 “Ophelia’s Song”, Fairy Tales Op. 14 No. 2 “The March of the Paladin”, Fairy Tales Op. 20 No. 2 “Campanella”, Fairy Tales Op. 34 No. 1 “The Magic Fiddle”, Fairy Tales Op. 34 No. 3 “Wood Goblin”, Fairy Tales Op. 42 No. 1 “Russish Tale”, Fairy Tales Op. 42 No. 2 “Phrygian Mode”, Fairy Tales Op. 48 No. 1 “Dance-Tale” และ Fairy Tales Op. 48 No. 2 “Elves’ Tale”

ในบทอื่น ๆ ผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้บรรเลงและผู้ฟังมีอิสระในการจินตนาการตามบทประพันธ์ที่บรรเลง นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้นำรูปแบบของการประพันธ์ Fairy Tale ไปสอดแทรกในบทประพันธ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น Piano Sonata Op. 25 No. 1 “Sonata-Skazka” และ Piano Sonata Op. 25 No. 2 “Night Wind”

Fairy Tales ของ Medtner ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบสัจลักษณ์แบบสามตอน คือ A-B-A แต่ก็มีบางบทที่อาจจะอยู่ในรูปแบบสัจลักษณ์โซนาตาและรอนโด ช่วงทางเพลงและช่วงทางเพลงย่อยมีความสำคัญมากในงานประพันธ์โซนาตาของ Medtner และยังมีปรากฏให้เห็นในผลงาน Fairy Tales อีกด้วย นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ได้ใส่การประพันธ์เลียนแบบการเดี่ยวเครื่องดนตรีในบทประพันธ์ประเภทคอนแชร์โตไว้ในบทประพันธ์บางบทก่อนที่จะเข้าท่อน A อีกครั้งในสัจลักษณ์แบบสามตอน

Medtner นับว่าเป็นนักประพันธ์ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการพลิกแพลงสัจลักษณ์คณนิงโดย Medtner ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “Muse and Fashion” ซึ่งเขาเป็นคนเขียนเองว่า “แค่เนื้อหาผสมผสานกับสัจลักษณ์อันโดดเด่น ก็เกิดเป็นศิลปะที่สวยงามได้” บทประพันธ์ของเขาจึงมีรูปแบบที่แตกต่างและน่าสนใจเสมอ

การประพันธ์เสียงประสานเป็นส่วนที่สำคัญมากในบทประพันธ์ของ Medtner ถึงแม้เขาจะใช้องการประสานเสียงแบบดั้งเดิมในยุคโรแมนติก แต่ก็มีสอดแทรกการประพันธ์แบบครึ่งเสียงคอร์ดทริยแอดชยายเสียงกระด้าง (Dissonant Augmented Triad) การเคลื่อนย้ายกุกญแจเสียงที่ซับซ้อน และการใช้โมดในการวารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย -85- ปีที่ 4, ฉบับที่ 1, หน้า 81-95

ประพันธ์ ท่วงทำนองหลักก็ถือเป็นหัวใจหลักในงานประพันธ์ของ Medtner เนื่องจากเป็นส่วนที่น่าเสนอ เนื้อหาของบทเพลงที่มีความสวยงามและน่าจดจำ นอกจากนี้ทำนองหลักมีลักษณะที่คล้ายการเล่าเรื่องราว และมีการใช้เครื่องหมายหยุดหายใจ (') เพื่อให้มีลักษณะใกล้เคียงกับการเล่านิทานจริง ๆ

Medtner เลือกที่จะใช้จังหวะในการประพันธ์ที่ซับซ้อนเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในบทประพันธ์ เช่น การประพันธ์แบบจังหวะซ้อนในมือข้างเดียวกัน การเปลี่ยนจังหวะเป็นจังหวะขัด (Syncopation) แบบกะทันหัน และเปลี่ยนการเน้นของจังหวะในทำนองช่วงต่าง ๆ ของบทประพันธ์

จุดเด่นอีกอย่างในบทประพันธ์ของ Medtner คือการประพันธ์ลีลาสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal) แต่เขาก็ไม่ได้ให้ความสำคัญของการประพันธ์แบบนี้เท่ากับการเรียบเรียงเสียงประสาน การประพันธ์ลีลาสอดประสานแนวทำนองในบทประพันธ์ของเขาจะพบในช่วงตอนพัฒนาเป็นส่วนใหญ่ มีทั้งการใช้ในรูปแบบของบทเพลงไล่เลี่ยน และทำนองเอกซ้อน (Stretto)

Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย Nikolai Medtner

Fairy Tale Op. 20 No. 1 มีเอกลักษณ์ในการประพันธ์คล้ายเพลงร้องที่มีท่วงทำนองสวยงาม และเนื้อหาดนตรีที่เข้มข้น ช่วงต้นของบทประพันธ์มีความเริ่มต้นด้วยการบรรเลงที่เต็มไปด้วยอารมณ์และนำไปสู่เนื้อหาที่เข้มข้นที่สุดของบทประพันธ์ ซึ่งเนื้อดนตรีเรียกได้ว่าเข้มข้นเทียบเท่าจุดเข้มข้นที่สุดในบทประพันธ์ของ Rachmaninoff และ Scriabin

บทประพันธ์นี้อยู่ในบันไดเสียง Bb Minor อยู่ในสัจคีตลักษณ์แบบสามตอนในตอน A มีการนำเสนอทำนองหลักในห้องแรก โดยทำนองหลักนี้จะนำไปพัฒนาเรื่อย ๆ ในบทประพันธ์นี้ นอกจากนี้ในตอน A มีการใช้เทคนิคการประพันธ์แบบ บทเพลงไล่เลี่ยน (Canon) ในการนำเสนอท่วงทำนองหลัก (ตัวอย่างที่ 1)

ตัวอย่างที่ 1 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 1-6

ท่อน B มีการนำทำนองหลักในท่อน A มาพัฒนาในรูปแบบของคอร์ดเจ็ด (7th Chord) และไตรทอนทรียแอด (Tritone Triad) ในท่อนนี้จะมีการเปลี่ยนเสียงประสานบ่อยครั้ง เรียกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเกือบทุกจังหวะ และมีการย้ายกุญแจเสียงอย่างรวดเร็วจากกุญแจเสียง Bb Minor และ Eb Minor ไปสู่ F# Major และ E Major แล้วนำไปสู่ท่อนจบของท่อน B ด้วยการย้อนกลับไปสู่กุญแจเสียงทางแฟลตอีกครั้ง (ตัวอย่างที่ 2)

ตัวอย่างที่ 2 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 10-13

นอกจากนี้ยังมีการย้ายทำนองหลักจากมือขวาไปสู่มือซ้ายแบบทเพลงไล่เลี่ยนอีกด้วย (ตัวอย่างที่ 3) ในด้านเนื้อหาดนตรีในท่อน B จะมีความเข้มข้นมากขึ้น โดยมีการเปลี่ยนเครื่องหมายบ่งบอกความเข้มของเสียงอย่างรวดเร็ว (ตัวอย่าง 4)

ตัวอย่างที่ 3 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 16-19

ตัวอย่างที่ 4 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 24-27

หลังจากนั้นท่อน B จะจบลงด้วยจุดที่เข้มข้นที่สุดของบทเพลงที่มีการใช้อารมณ์ที่รุนแรง และใช้ความเข้มของเสียงที่ดังมากโดยที่ผู้ประพันธ์เขียนกำกับไว้ *fff con disperazione* (ตัวอย่างที่ 5)

ตัวอย่างที่ 5 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 32-35

หลังจากนั้นท่อน A จะกลับมาอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ท่อน A จะมีการบรรเลงที่รวบรัดและสั้นกว่าท่อน A ในครั้งแรก (ตัวอย่างที่ 6)

ตัวอย่างที่ 6 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 37-39

ช่วงหางเพลงของบทประพันธ์นี้ก็ยังใช้ส่วนประกอบจากทำนองหลักของบทประพันธ์มาบรรเลง แต่มีการนำเสนอที่ชัดเจนและหนักแน่นกว่าในตอน A สลับกับการนำเสนอดนตรีแบบคร่ำครวญคล้ายตอน B และมีการเล่นระดับความเข้มของเสียงที่แตกต่างกันมาก (ตัวอย่างที่ 7)

ตัวอย่างที่ 7 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 45-48

บทประพันธ์นี้จบด้วยการเล่นโน้ต Bb ที่ต่ำที่สุดของคีย์เปียโน เพื่อเป็นการเชื่อมโยงไปสู่ Fairy Tales Op. 20 No. 2 (ตัวอย่างที่ 8)

ตัวอย่างที่ 8 Fairy Tale in B flat minor, Op. 20 No. 1 โดย N. Medtner ห้องที่ 51-53

Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย Nikolai Medtner

Fairy Tale Op. 20 No. 2 ผู้ประพันธ์ได้เขียนชื่อกำกับไว้ว่า “Campanella” ซึ่งหมายถึงระฆัง แต่ผู้ประพันธ์ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นเรื่องราวของระฆัง ซึ่งผู้ประพันธ์ได้เขียนกำกับไว้โน้ตต้นฉบับว่า “เรื่องเล่าเกี่ยวกับระฆังแต่ไม่ได้หมายถึงระฆัง” เป็นไปได้ว่าบทประพันธ์นี้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปฏิวัติครั้งที่ 1 ในประเทศรัสเซีย เมื่อปี ค.ศ. 1905 ผู้ประพันธ์จึงได้รับแรงบันดาลใจนี้มาประพันธ์ Fairy Tale บทนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1907 และอีกเหตุผลที่คาดว่าบทประพันธ์นี้เกี่ยวเนื่องกับการปฏิวัติคือคำกำหนดอัตราจังหวะ Pesante Minaccioso ซึ่งแปลว่าเล่นอย่างชัดเจนและเหี้ยมโหด

บทประพันธ์นี้อยู่ในกุญแจเสียง B minor และอยู่ในสัณฐานลักษณ์แบบสามตอน โดยมีท่อนนำ และช่วงหางเพลงประกอบ

ในท่อนนำจะมีการนำเสนอหน่วยย่อยเอก (Motif) หลัก ๆ ซึ่งเป็นหัวใจของบทประพันธ์นี้ทั้งสิ้น 2 หน่วย หน่วยย่อยเอกแรกคือเซปต์ 1 ขึ้นที่อยู่ในรูปแบบของ 3 คอร์ดแรกที่มีการครึ่งเสียง ในเสียงกลางของมือขวา และหน่วยย่อยเอกที่ 2 คือบันไดเสียงเสียงเต็ม (Whole-tone scale) ขาลงแบบช่วงคู่ 8 (ตัวอย่างที่ 9) โดยเราจะพบหน่วยย่อยเอกที่สองนี้ตลอดทั้งบทเพลง ในรูปแบบของแนวซ้ำยืนพื้น (Ostinato) หลังจากนั้นจึงนำเสนอท่วงทำนองหลักอันไพเราะ และทำนองหลักนี้จะไปปรากฏอีกครั้งในช่วงหางเพลง (Coda) อย่างไรก็ตามในท่อนนำ ผู้ประพันธ์ได้สร้างความตึงเครียดขึ้น โดยการประพันธ์โน้ตของแนวซ้ำยืนพื้นให้เคลื่อนลงไปหยุดที่โน้ตสองของสเกล (Supertonic) แต่จะไม่เคลื่อนลงไปถึงโน้ตโทนิค โดยความตึงเครียดทั้งหมดจะคลี่คลายเมื่อเข้าสู่ท่อน A ในสัณฐานลักษณ์แบบสามตอน

ตัวอย่างที่ 9 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 1-7

ท่อน A นี้จะมีการเปิดเผยกุญแจเสียงหลักของบทประพันธ์ หลังจากที่มีการสร้างความตึงเครียดมาตลอดในท่อนนำ โดยช่วงคู่ 8 ของแนวซ้ำยืนพื้น ในมือซ้ายจะเคลื่อนที่ลงไปถึงโน้ตโทนิค ซึ่งก็คือโน้ต B ในจุดที่ผู้ประพันธ์เขียนกำกับไว้ว่า f risoluto ในส่วนของทำนองหลักก็จะเหมือนการเล่าเรื่องราวแบบเดียวกับ Fairy

Tale Op. 20 No. 1 ที่เน้นท่วงทำนองที่สวยงาม แต่ในบทประพันธ์นี้จะมีการซ่อนทำนองต่าง ๆ ไปอยู่ที่นิ้วโป้งของมือขวาทั้งหมด (ตัวอย่างที่ 10)

ตัวอย่างที่ 10 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 23-28

ท่อน B จะมีความยุ่งยากและซับซ้อนที่สุดในบทประพันธ์นี้ เนื่องจากมีการย้ายทำนองหลักของท่อนนี้ไปไว้ที่กุญแจฟา แล้วมีทำนองรองที่มีลักษณะคล้ายระฆังเล็กที่สั่นด้วยความเร็วในกุญแจซอล นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ได้เริ่มประโยคในบรรเลงทำนองหลักในจังหวะยกทุกครั้งในท่อนนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความไม่คงที่ของจังหวะ (ตัวอย่างที่ 11)

ตัวอย่างที่ 11 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 47-55

ท่อน A จะกลับมาอีกครั้งด้วยทำนองหลักแบบเดิม แต่มีการเปลี่ยนกุญแจเสียงไปที่ F Major แต่การนำเสนอทำนองหลักในครั้งนี้อยู่ในความยิ่งใหญ่กว่าครั้งแรก มีการใช้ช่วงเสียงในการบรรเลงที่กว้างขึ้นในเสียงกุญแจซอลและกุญแจฟา มีการนำเสนอการประพันธ์เลียนแบบเสียงสะท้อนของทำนองหลัก ทำให้ท่อนนี้มีความเข้มข้นกว่าการนำเสนอในครั้งแรก (ตัวอย่างที่ 12)

ตัวอย่างที่ 12 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 80-88

ช่วงหางเพลงของบทประพันธ์นี้จะมีการนำเสนอโมทีฟ และทำนองหลักจากท่อนนำ แต่ครั้งนี้จะต่างจากท่อนนำโดยที่ผู้ประพันธ์ได้ใช้เทคนิคของจังหวะขัดให้หน่วยย่อยเอกที่ 2 อยู่ในจังหวะยก (ตัวอย่างที่ 13) ทำให้เกิดความรู้สึกขัดกันของจังหวะระหว่างหน่วยย่อยเอกที่ 1 แบบแนวเบสซ้ำขึ้นพื้นและหน่วยย่อยเอกที่ 2

ตัวอย่างที่ 13 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 107-112

บทประพันธ์นี้จับการวิ่งขึ้นอย่างรวดเร็วของสเกลและเคลื่อนที่ลงด้วยคอร์ดทรีแอด B minor จนถึงโน้ต B ที่ต่ำสุดของเปียโน (ตัวอย่างที่ 14) ซึ่งคล้ายการเชื่อมโยงกับ Fairy Tale Op. 20 No. 1

ตัวอย่างที่ 14 Fairy Tale in B minor, Op. 20 No. 2 โดย N. Medtner ห้องที่ 131-136

การเตรียมการแสดงเดี่ยว

1. การคัดเลือกบทเพลง

การคัดเลือกบทเพลงควรมีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้บรรเลง เนื่องจากผู้บรรเลงต้องมีความรู้ด้านการตีความ การวิเคราะห์ และเทคนิคในการบรรเลง การคัดเลือกบทเพลงจึงมีความสำคัญมาก ถ้าผู้บรรเลงเลือกบทเพลงที่ยากเกินความสามารถ ผู้บรรเลงจะไม่สามารถแสดงศักยภาพในการแสดงได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามผู้บรรเลงควรคัดเลือกบทเพลงที่มีระดับความยากที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพในการบรรเลงต่อไป

2. การเลือกใช้โน้ตเพลง

ผู้บรรเลงควรเลือกใช้โน้ตเพลงจากสำนักพิมพ์ที่น่าเชื่อถือ เช่นสำนักพิมพ์ G. Henle และสำนักพิมพ์ Dover Publication นอกจากนี้ผู้บรรเลงควรตรวจสอบโน้ตเพลงที่ต้องการจะใช้ในการบรรเลงให้ถูกต้องอย่างใดก็ตามไม่ควรใช้โน้ตที่มีการปรับแต่งมากเกินไป เนื่องจากจะทำให้ผู้บรรเลงไม่มีอิสระในการตีความเพลงอย่างเต็มความสามารถ

3. การฝึกซ้อม

การฝึกซ้อมมีความสำคัญมากสำหรับการแสดงเดี่ยวเปียโนครั้งนี้ เพราะการฝึกซ้อมที่ดีต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรก่อนที่จะทำการแสดงเดี่ยว นอกจากนี้ผู้บรรเลงต้องหมั่นฝึกซ้อมในด้านเทคนิคอย่างสม่ำเสมอและศึกษาความเป็นมาของบทเพลง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตีความความรู้สึกของการฝึกซ้อม

4. การศึกษาบทเพลงที่ใช้ในการแสดงกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้บรรเลงควรเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาในทุกสัปดาห์ เพื่อรับคำแนะนำในการบรรเลงบท เพลงที่ใช้ในการแสดง ทั้งด้านเทคนิคในการบรรเลงและการตีความบทเพลง และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บรรเลงควรนำข้อชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละสัปดาห์มาแก้ไขทันที เพื่อนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบในสัปดาห์ต่อไป

5. การกำหนด วัน เวลา และสถานที่

การกำหนดวันและเวลาที่แน่นอน จะช่วยให้ผู้บรรเลงทราบถึงระยะเวลาการฝึกซ้อม การเตรียมตัว และการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การเลือกสถานที่สำหรับการแสดงเดี่ยวเปียโนควรคำนึงถึงความสะดวกของการเดินทางของผู้ที่จะเข้าชม และควรเลือกห้องที่แสดงที่ไม่มีเสียงสะท้อนหรือแห้งเกินไป

6. การทำโปสเตอร์ การประชาสัมพันธ์ และการทำสูจิบัตร

การทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ควรมีข้อมูลผู้แสดง วัน เวลา สถานที่แสดงที่ชัดเจน นอกจากนี้ผู้แสดงได้ใช้โซเชียลมีเดีย ในการประชาสัมพันธ์การแสดงเดี่ยวเปียโนในครั้งนี้ ด้วยการสร้างคำเชิญชวนบนเฟสบุ๊ก (Facebook) การทำสูจิบัตรควรมีลำดับการแสดงของบทเพลงอย่างชัดเจน มีประวัติของผู้แสดง และความเป็นมาของบทเพลงที่ใช้ในการแสดงอย่างครบถ้วน

วิธีการแสดงเดี่ยวเปียโน

1. แต่งกายสุภาพตามหลักการแสดงเดี่ยวเปียโนสากล
2. นำเสนอบทเพลงตามลำดับที่ผู้บรรเลงจัดเตรียมไว้
3. นำเสนอบทเพลงตามจุดประสงค์และการตีความของผู้บรรเลง
4. มีสมาธิและถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงตามที่คุณบรรเลงได้ฝึกซ้อมมา

การแสดงเดี่ยวเปียโน

การแสดงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง มีพักครึ่งการแสดง 15 นาที โดยช่วงแรกใช้เวลาประมาณ 33 นาที และช่วงที่สองใช้เวลาประมาณ 27 นาที การแสดงเดี่ยวเปียโนครั้งนี้ใช้เวลาแสดงประมาณ 75 นาที โดยจัดลำดับการแสดงบทเพลงต่าง ๆ ตามที่ผู้แสดงระบุไว้ในสูจิบัตร วัน เวลา และสถานที่แสดง

การแสดงเดี่ยวเปียโนครั้งนี้จัดขึ้นในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2559 เวลา 18.00 น. ณ ห้องแสดงดนตรี ธงสรวง (Tongsuang's Piano Recital Hall) ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 54/1 ถนนสุขุมวิท ซอย 3 (ซอยนานาเหนือ)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ผู้แสดงควรมีวินัยในการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และศึกษาวิธีการซ้อมที่เหมาะสมกับบทประพันธ์ในยุคนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวบทประพันธ์ และสามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจอารมณ์ของบทประพันธ์ได้ดีที่สุดในวันที่ทำการแสดง ก่อนวันแสดงจริงผู้แสดงควรหมั่นฝึกซ้อมการแสดงโปรแกรมทั้งหมดในสถานที่จริง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับสถานที่แสดงและคุณภาพของเสียง โดยทำการจำลองการแสดงให้แบบวันที่แสดงจริง รวมถึงการพัก การเดินขึ้นและลงบนเวที

ในวันที่แสดงจริง ผู้แสดงควรมีสมาธิกับการแสดงมากที่สุด พยายามถ่ายทอดอารมณ์ของบทประพันธ์ต่าง ๆ ให้กับผู้ฟังและมีความสุขกับการบรรเลง เพื่อความราบรื่นในการแสดง ไม่ว่าจะเกิดข้อผิดพลาดใด ๆ ขึ้นในระหว่างการแสดงไม่ควรหยุดการบรรเลง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. 2547. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์ (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปานใจ จุฬาพันธุ์. 2551. *วรรณกรรมเพลงเปียโน 1*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2551. *วรรณกรรมเพลงเปียโน 2*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bach, J. S., Steglich, R., & Theopold, H.-M. 1971. *Toccaten*. München: G. Henle.
- Beethoven, L. v., Wallner, B. A., & Hansen, C. 1952. *Klavier-Sonaten*. München: G. Henle.
- Medtner, N. K. 2001. *Complete fairy tales : for solo piano*. Mineola, N.Y: Dover.
- Prokofiev, S. 1988. *Complete piano sonatas*. New York: Dover Publications.
- Ekaterina, Chernaya-Oh. 2008. *The Skazki (fairy tale) of Nikolai Medtner: the evolution and characteristics of the genre with compositional and performance aspects of selected fairy tales*. University of North Texas, University of North Texas. Doctor of Musical Arts.